

**საქართველოს უზენაესი სასამართლო
განჩინება
საქართველოს სახელით**

საქმე №080210015001167129

საქმე №ას-696-696-2018

№ას-696-696-2018 ტ---ე

6 ივლისი, 2018 წელი

ქ. თბილისი

**სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:**

ზურაბ ძლიერიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბესარიონ ალავიძე, პაატა ქათამაძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერია (შემდგომში – მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – შპს „ტ---ე“ (შემდგომში – მოსარჩელე)

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 25 დეკემბრის გადაწყვეტილება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – ფულადი ვალდებულების შესრულება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

სასარჩელო მოთხოვნა:

1. შპს „ტ---ემ“ (შემდგომში – მოსარჩელე) სარჩელი აღძრა სასამართლოში ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის (შემდგომში – მოპასუხე) მიმართ 54 280.15 ლარის ანაზღაურების შესახებ.

სარჩელის საფუძვლები:

2. მოსარჩელის განმარტებით, 2012 წლის 16 აგვისტოს მხარეებს შორის გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვის ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც მოპასუხის მიერ გამოცხადებულ ტენდერში გამარჯვებულმა მოსარჩელემ განახორციელა 8 ქუჩის სავალი ნაწილის ბეტონის საფარით მოწყობის სამუშაო. ხელშეკრულების დანართით გათვალისწინებული ერთ-ერთი ქუჩის მოწყობის სამუშაოების ხარჯთაღრიცხვაში არ იყო გათვალისწინებული წყალსადენის ქსელის მოწყობა, რამაც გამოიწვია მიმდინარე სამუშაოს შეფერხება, ამიტომ ქუთაისის მერიის ხელმძღვანელ პირთა მითითებით, მოსარჩელემ წყალსადენის ქსელის მოწყობისთვის ხელშეკრულება გააფორმა სხვა შპს-თან (შემდგომში – კრედიტორი შპს), რომელმაც შეასრულა აღნიშნული სამუშაოები.

3. აღნიშნულის მიუხედავად, მოპასუხემ მოსარჩელეს შესაბამისი ანაზღაურება არ ჩაურიცხა და ამ უკანასკნელმა ზემოთ მითითებული შპს-ს მიმართ არსებული დავალიანება ვერ დაფარა.

4. ქუთაისის მერიამ აღიარა წყალსადენის ქსელის რეაბილიტაციის სამუშაოების შესრულების ფაქტი, რაც დასტურდება ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებლის წერილის ინფრასტრუქტურის და რეგიონული განვითარების მინისტრისადმი.

5. მოსარჩელემ აღნიშნა, რომ სასამართლო წესით განხილული დავის შედეგად თავად გადაუხადა კრედიტორ შპს-ს შესრულებული სამუშაოების ღირებულება.

მოპასუხის პოზიცია:

6. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მიუთითა, რომ არ არის ვალდებული აანაზღაუროს დავალიანება, რომელიც ორ კერძო სუბიექტს – მოსარჩელესა და კრედიტორ შპს-ს შორის არსებული სახელშეკრულებო ურთიერთობის საფუძველზე წარმოიშვა.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

7. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 15 ივნისის გადაწყვეტილებით სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მოსარჩელეს

მოპასუხის სასარგებლოდ დაეკისრა 43.654 ლარის გადახდა, რაც ორივე მხარემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი და ფაქტობრივ-სამართლებრივი დასაბუთება:

8. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 25 დეკემბრის გადაწყვეტილებით მოპასუხის სააპელაციო საჩივარს ეთქვა უარი, ხოლო მოსარჩელის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება გაუქმდა და სარჩელი სრულად დაკმაყოფილდა, მოპასუხეს მოსარჩელის სასარგებლოდ დაეკისრა 54 280.15 ლარის გადახდა შემდეგ გარემოებათა გამო:

9. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ 2012 წლის 16 აგვისტოს მხარეთა შორის გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ №--- ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც ქუთაისის მერიის მიერ გამოცხადებულ №----- ტენდერში გამარჯვებულმა მოსარჩელემ განახორციელა ქალაქ ქუთაისში არსებული 8 ქუჩის სავალი ნაწილის ბეტონის საფარით მოწყობის სამუშაოები. შემსყიდველს (მერიას) უნდა აენაზღაურებინა შესრულებული სამუშაოს ღირებულება.

10. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ ერთ-ერთ ქუჩაზე შესაცვლელი გახდა ამორტიზირებული წყალმომარაგების ქსელი, რომლის გარეშე შეუძლებელი იყო ბეტონის საფარის მოწყობის სამუშაოების დაწყება.

11. წყალსადენის ქსელის მოწყობა შემსრულებლის მიერ სამუშაოების შემდგომი გაგრძელებისათვის ტექნიკური თვალსაზრისით სავალდებულო წინაპირობას წარმოადგენდა, ამიტომ მოსარჩელემ 2012 წლის 6 სექტემბერს ხელშეკრულება გააფორმა სხვა შპს-თან, რომელმაც შეასრულა წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოები. მითითებული სამუშაოები განხორციელდა ქალაქის თვითმმართველობასთან სიტყვიერი დასტურის შემდეგ, ანუ სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოების შესახებ ქ. ქუთაისის მერიისათვის იმთავითვე ცნობილი იყო.

12. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოების ღირებულებამ შეადგინა 54 280.15 ლარი, რაც სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით კრედიტორი შპს-სათვის გადასახდელად დაეკისრა მოსარჩელეს.

13. ხელშეკრულების თანახმად, სავალი ნაწილის ბეტონის საფარით მოწყობის სამუშაოების ხარჯთაღრიცხვაში წყალსადენის ქსელის მოწყობა არ იყო გათვალისწინებული. სარჩელით მოთხოვნილი ხარჯები არ წარმოადგენს ნარდობის სამართლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარე გადახარჯვის ანაზღაურების მოთხოვნას.

14. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ ქ. ქუთაისის მერიის მიერ აღიარებული და დადასტურებულია ქ.ქუთაისში სადავო წყალსადენის ქსელის

მოწყობის სამუშაოების განხორციელება. საქმეში წარმოდგენილი ქ. ქუთაისის მერიის წერილის შესაბამისად, მიწისქვეშა კომუნიკაციის პრობლემამ თავი იჩინა. ქალაქის თვითმმართველობასთან სიტყვიერი დასტურის შემდეგ, მოსარჩელემ აღნიშნულ ქუჩაზე მოახდინა წყლის სისტემის რეაბილიტაცია და გზის საფარის აღდგენა, ამავე წერილში მერი აღნიშნავს, რომ „გთხოვთ გვიშუამდგომლოთ ინფრასტრუქტურულ პროექტებთან დაკავშირებული პრობლემების შემსწავლელ სამთავრობო კომისიასთან, რათა არ დაზარალდეს აღნიშნული ფირმა და აუნაზღაურდეს გაწეული სამუშაოს ღირებულება“.

15. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ მოსარჩელემ ქუთაისის მერიისგან წერილობით მოითხოვა სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოების ღირებულების – 54 280.15 ლარის გადახდა, თუმცა უშედეგოდ.

16. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელემ ნამდვილად გასწია მითითებული ხარჯი, თუმცა ვერ დაადგინა რა მხარეთა შორის სახელშეკრულებო ვალდებულების არსებობა, აქედან გამომდინარე მოთხოვნის საფუძვლიანობა უნდა შემოწმდეს კანონისმიერი ვალდებულებითი ნორმებით (სსკ-ის 969-ე მუხლი), ვინაიდან, მოსარჩელის განმარტებით, იმის თაობაზე, რომ ის მოქმედებდა მოპასუხის დავალებით, მოთხოვნის სამართლებრივი კვალიფიკაციის არჩევანში სააპელაციო სასამართლო არ უნდა შეიზღუდოს.

17. საკითხს იმის შესახებ, თუ სამართლის რომელი ნორმა უნდა იქნას გამოყენებული, წყვეტს სასამართლო იმის მიხედვით, თუ რა ფაქტებზე მიუთითებენ მოდავე მხარეები და საქმის განმხილველი სასამართლო არ არის შებოჭილი მხარის სამართლებრივი მოსაზრებებით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდგომში – სსსკ) 178-ე მუხლის პირველი ნაწილის „თ“ ქვეპუნქტით მართალია, აღიარებულია მოსარჩელის ვალდებულება, სარჩელში მიუთითოს მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძვლებზე (სამართლის ნორმაზე), თუმცა კანონის იმპერატიული დათქმა არ არის, რომ გამოტანილი გადაწყვეტილება დაეფუძნოს მხარეთა მიერ მითითებული მოთხოვნის სამართლებრივ საფუძველს. თუკი მხარეები განსაზღვრულ საკითხთან მიმართებით არასწორ ან არამყარ სამართლებრივ პოზიციებს ირჩევენ, საქმის მასალებზე დაყრდნობითა და სხვაგვარი დასაბუთებით სასამართლოს ვალდებულებას წარმოადგენს კანონიერი გადაწყვეტილების გამოტანა. სწორედ აღნიშნული წარმოადგენს სამოსამართლო საქმიანობას, რომელიც უზრუნველყოფს კერძო სამართლის სუბიექტთა დარღვეული უფლებებისა და ინტერესების სრულყოფილად და ეფექტურად დაცვას (სუსგ №ს-877-825-2010, 28 დეკემბერი, 2010 წელი);

18. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდგომში – სსკ) 969-ე მუხლის თანახმად, განსახილველი ინსტიტუტი იცავს მეპატრონეს ისეთი შემთხვევებისაგან, როდესაც გარკვეული აუცილებლობით არის განპირობებული დავალების ან სხვა საფუძვლის გარეშე მის საქმეებში ჩარევა, მაგალითად, საფრთხის თავიდან აცილების მიზნით, მაგრამ კანონი ავალდებულებს შემსრულებელს ეს საქმეები შეასრულოს

კეთილსინდისიერად. შესაბამისად, განსახილველი ინსტიტუტით დაცულია მეპატრონის ინტერესები და შემსრულებელმა უნდა იმოქმედოს ისე, როგორც მეპატრონემ ან მისი დავალებით რწმუნებულმა. ამდენად, უნდა იყოს ისეთი ვითარება, როდესაც, მიუხედავად დავალების ან სხვა საფუძვლის არარსებობისა, აუცილებლობა მოითხოვს მეპატრონის საქმეების შესრულებას, რაც უნდა განხორციელდეს ისე, როგორც ამას მეპატრონე გააკეთებდა.

19. სსკ-ის 973-ე მუხლის თანახმად, შემსრულებელს უფლება აქვს მოითხოვოს გაწეული ხარჯების ანაზღაურება, რომლებიც, საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე, აუცილებლად იქნა მიჩნეული. სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ აღნიშნული ნორმა უნდა განიმარტოს სსკ-ის 974-ე მუხლთან ერთად, რომელიც 973-ე მუხლიდან საგამონაკლისო წესს ადგენს, კერძოდ, შემსრულებელს არ შეუძლია მოითხოვოს გაწეული ხარჯების ანაზღაურება, თუ მის მიერ საქმეთა შესრულება ეწინააღმდეგება მეპატრონის ნებას ან არ შეესაბამება მის ინტერესებს. თუ შემსრულებელს შეეძლო სცოდნოდა ამის შესახებ, მაშინ იგი ვალდებულია, აანაზღაუროს შესრულებით გამოწვეული ზიანი. მითითებული ნორმით კიდევ ერთხელ ხაზგასმულია ამ ინსტიტუტის მიზანი, რომლის თანახმად, შემსრულებელი თავისი საქმიანობით ცდილობს, სარგებელი მოუტანოს მეპატრონეს, მიუხედავად იმისა, რომ არც დავალებით და არც სხვა საფუძველით მას ეს არ ევალებოდა. შესაბამისად, შემსრულებლის საქმეები უნდა შეესაბამებოდეს მეპატრონის ნებას ან კანონიერ ინტერესებს.

20. სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, როდესაც საკითხი ეხება სხვის საქმეთა გამართლებულ, მეპატრონის ინტერესებთან შეფარდებულ საქმეთა გაძლოლას, მაშინ მომხდარი ქონებრივი მიმოქცევა განიხილება როგორც სამართლებრივი საფუძვლის მქონე და ამიტომ გამოიყენება დავალების გარეშე სხვისი საქმეების შესრულების მომწესრიგებელი ნორმები. როდესაც შესრულებული მოქმედებები მეპატრონის ნებას არ შეესაბამება, ან სულაც მის ინტერესებს ეწინააღმდეგება, ამ პირობებში მომხდარი ქონებრივი ტრანსმისიები მოკლებულია სამართლებრივ საფუძველს. ამდენად, იმისათვის, რათა დადებითად გადაწყდეს აუცილებელი ხარჯების დაკისრების საკითხი, უნდა არსებობდეს შემდეგი წინაპირობები: სამუშაოთა შემსრულებლის მიერ არაუფლებამოსილი შესრულების ფარგლებში განხორციელებული აუცილებელი შესრულება დაინტერესებული პირის (მეპატრონის) ინტერესსა და ნებას უნდა შეესაბამებოდეს.

21. მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელის მტკიცების ტვირთს წარმოადგენდა იმ გარემოების დადასტურება, რომ მის მიერ განხორციელებული სამუშაოები მოწინააღმდეგე მხარის ინტერესსა და ნებას შეესაბამებოდა, მოსარჩელე აღნიშნულის თაობაზე უთითებს, კერძოდ ის აღნიშნავდა, რომ „ამორტიზირებული წყალმომარაგების ქსელის გამოცვლის გარეშე შეუძლებელი ხდებოდა ბეტონის საფარის მოწყობის სამუშაოების დაწყება“, ხოლო სავალი გზის ბეტონის საფარის მოწყობა კი მოპასუხის ინტერესებში შედიოდა. ამ თვალსაზრისით მოპასუხეს არ დაუფიქსირებია

საწინააღმდეგო პოზიცია, არ მიუთითებია, რომ სადავო ქუჩაზე წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოები არ შედიოდა მის ინტერესებში.

22. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ ქონების მესაკუთრე პირველი შესაძლებლობისთანავე ინფორმირებული იყო სამუშაოს შესრულების თაობაზე და დაეთანხმა მას, ასევე, შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობა და ოდენობა კვალიფიციური ექსპერტის მიერ შეფასებულია 54 280.15 ლარით. სსკ-ის 969-ე მუხლით განსაზღვრული შემსრულებლის ვალდებულება კეთილსინდისიერი მოქმედების შესახებ გულისხმობს არა მხოლოდ თავად საქმეების კეთილსინდისიერად და მეპატრონის ინტერესების დაცვით შესრულებას, არამედ შეტყობინებასა და გაწეული სამუშაო ანგარიშის წარდგენის ვალდებულების დროულად შესრულებასაც.

23. სააპელაციო პალატა არ დაეთანხმა ქ. ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის სააპელაციო საჩივარში მითითებულ გარემოებას იმის თაობაზე, რომ სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობა-რეაბილიტაცია მოპასუხის კომპეტენციას არ განეკუთვნებოდა, რადგან „2014 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მორიგი არჩევნების შედეგების ოფიციალურად გამოცხადების დღემდე მოქმედებდა „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონი, რომლის თანახმადაც მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებას არ მიეკუთვნებოდა“.

24. სადავო ურთიერთობების დროისათვის (2012 წ.) მოქმედი „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-16 მუხლში გაწერილია მუნიციპალიტეტის საკუთარი უფლებამოსილებები. მითითებული მუხლის მე-2 ნაწილის „კ“, „ლ“, „პ“ და „რ“ ქვეპუნქტების თანახმად, „მხოლოდ თვითმმართველი ერთეულია უფლებამოსილი, მიიღოს გადაწყვეტილება ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყის და ადგილობრივი მნიშვნელობის წყლის რესურსების მართვაზე; მშენებლობის ნებართვის გაცემაზე, თვითმმართველი ერთეულის ტერიტორიის ფარგლებში მიმდინარე მშენებლობის ზედამხედველობაზე...; ... სანიაღვრე მეურნეობისა და კანალიზაციის მოწყობის სამუშაოთა წარმოების დაგეგმვაზე და განხორციელებაზე ან მათ განხორციელებაზე მუნიციპალური შესყიდვის ორგანიზებაზე; ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების შენახვა, მშენებლობა და განვითარების უზრუნველყოფაზე“. ამავე „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის კანონის 47-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაშია „თვითმმართველი ერთეულის ტერიტორიაზე არსებული, ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყე და ადგილობრივი მნიშვნელობის წყლის რესურსები“; ამ საკითხით მერიის დაინტერესების გამოხატულებაა სწორედ მისი წერილობითი მიმართვა, რათა სამუშაოთა შემსრულებლისათვის ანაზრაურებული ყოფილიყო მისი ღირებულება. აქვე საგულისხმოა ის ფაქტიც, რომ დღეისათვის „წყალმომარაგების (მათ შორის, ტექნიკური წყლით მომარაგების) და წყალარინების უზრუნველყოფა და ადგილობრივი მნიშვნელობის სამელიორაციო სისტემის განვითარება“ მუნიციპალიტეტის

ექსკლუზიური უფლებამოსილებათა ჯგუფს განეკუთვნება („ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ კანონის მე-16 მუხლის 1,2 პუნქტების „ვ“ და „თ“ ქვეპუნქტები).

25. არაუფლებამოსილების კუთხით, მერიის სააპელაციო საჩივარში მითითებულს ასევე ეწინააღმდეგება საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულება, კერძოდ, ქ. ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებლის 2013 წლის 13 მაისის წერილი, სადაც პირდაპირ ხაზგასმულია, რომ ამავე ნარდობის ხელშეკრულების ფარგლებში S----- ტენდერით გათვალისწინებულ სამუშაოთა შესრულებისას, რომელიც შეეხებოდა სხვა ქუჩას, სადაც თავი იჩინა ანალოგიურმა პრობლემამ – სასმელი წყლის მიღებიდან არსებულმა ქცევებმა და აღნიშნულ საკითხზე შემოსული მოსარჩელის 2012 წლის 23 ოქტომბრის წერილის საპასუხოდ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, რათა S----- არსებულ ხელშეკრულებაში 2012 წლის 8 ნოემბერს შესულიყო ცვლილება, რომლითაც ამ ფირმას დაევალა წყალმომარაგების სისტემის რეაბილიტაცია.

26. სააპელაციო პალატამ მიუთითა ამ წერილის შინაარსზე, სადაც მოსარჩელეს სხვა ქუჩასთან დაკავშირებით შექმნილი ანალოგიური პრობლემის აღმოსაფხვრელად მიეირიისგან პირდაპირ დაევალა „წყალმომარაგების სისტემის რეაბილიტაცია“. ყოველივე კი თავისი შინაარსით ეწინააღმდეგება დღეს უკვე სადავო ქუჩასთან მიმართებით, ანალოგიური ხარჯების გადახდის მიზნით მოსარჩელის მიერ მერიასთან წამოწყებულ დავაზე მერიის სააპელაციო საჩივარში მითითებულს. მართალია, წინამდებარე შემთხვევაში წყალმომარაგების სისტემის რეაბილიტაცია მოსარჩელის მიერ ზემოთ მითითებულისგან განსხვავებით შესრულდა მერიის დავალების გარეშე, თუმცა ეს მომენტი (დავალება) არ შეიძლება გახდეს მოსარჩელის მიერ შესრულებულ სამუშაოთა აუნაზღაურებლობის საფუძველი.

27. აღნიშნულთან დაკავშირებით სააპელაციო პალატამ ყურადღება გაამახვილა მითითებულ წერილში კიდევ ერთ მომენტზე, კერძოდ წერილი გვცემს პასუხს, თუ რატომ ვერ განხორციელდა ხელშეკრულებასთან მიმართებით სადავო ქუჩაზე „წყალმომარაგების სისტემის რეაბილიტაციასთან“ დაკავშირებით შესრულებულ სამუშაოთა ანაზღაურება. წერილში ვკითხულობთ, რომ „ადგილობრივი თვითმმართველობის ახალმა ხელმძღვანელობამ თავი შეიკავა ხელშეკრულებაში მსგავსი ტიპის ცვლილების შეტანისგან“, რაც არ არის სწორი და მერიას ამ შემთხვევაშიც ავალდებულებდა ტენდერით გათვალისწინებულ სამუშაოთა შესრულებისას შექმნილი ობიექტური გარემოებების გამო გამოწვეული ხარჯების სრულად ანაზღაურებას.

28. განსახილველ შემთხვევაში აღსანიშნავია ასევე ისიც, რომ დავალების გარეშე სხვისი საქმეების შესრულება კომერციულ ხასიათს არ ატარებდა და მისი მიზანი არ ყოფილა შემსრულებლის გამდიდრება, ან ნარდობის ხელშეკრულებისაგან განსხვავებით, შესრულებულ სამუშაოსათვის ანაზღაურების მიღება, არამედ კონკრეტული ქმედების განხორციელება განპირობებული იყო ობიექტური და გონივრული აუცილებლობით.

29. მეპატრონემ შემსრულებელს რეალურად გაწეული აუცილებელი ხარჯი უნდა აუნაზღაუროს, რაც ამ უკანასკნელის მიერ წარდგენილი ანგარიშით უნდა დადასტურებულიყო. მოცემულ შემთხვევაში, საქმის გარემოებებიდან დადასტურდა, რომ დავალების გარეშე შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიში წარდგენილ იქნა მეპატრონესათვის.

30. სსსკ-ის 105-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილების საფუძველზე სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მოსარჩელის სააპელაციო საჩივარი საფუძვლიანია, საქალაქო სასამართლომ მოსარჩელის მიერ შესრულებულ სამუშაოთა ღირებულების ოდენობად არასწორად მიუთითა საქმეში წარმოდგენილი მერიის წერილში დაფიქსირებული თანხა – 43.654.00 ლარი, რადგან ამ თვალსაზრისით საქმეში წარმოდგენილია დამაჯერებელი უტყუარი მტკიცებულება – ექსპერტის დასკვნა, რომლის მიხედვით შესრულებულ სამუშაოთა მოცულობა და ღირებულება განისაზღვრა 54 280.15 ლარით. მოპასუხის მიერ წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრის უსაფუძვლობის პირობებში კი გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების შემდეგ აღნიშნული თანხის გადახდა უნდა დაეკისროს ქ. ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიას მოსარჩელის სასარგებლოდ.

კასატორის მოთხოვნა და საფუძვლები:

31. სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე მოპასუხემ შეიტანა საკასაციო საჩივარი, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა შემდეგი საფუძვლებით:

32. ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 65-ე, 69-ე მუხლების საფუძველზე კასატორმა მიიჩნია, რომ მერიას კრედიტორ შპს-სთან სადავო წყალსადენის ქსელთან დაკავშირებით არანაირი ხელშეკრულება არ გაუფორმებია და ვერც შეძლებდა გაფორმებას, რადგან 2014 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მორიგი არჩევნების შედეგების ოფიციალურად გამოცხადების დღემდე მოქმედებდა „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონი, რომლის თანახმად მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილებას არ მიეკუთვნება და არც დელეგირებული ჰქონდა უფლებამოსილი ორგანოსგან საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროსგან წყალსადენის სისტემის მოწყობა-რეაბილიტაცია, ხოლო ამავე ორგანული კანონის მე-16 მუხლის მესამე პუნქტი თვითმმართველ ერთეულს პირდაპირ უკრძალვდა გადაწყვეტილების მიღებას იმ საკითხზე, რაც სხვა ორგანოს კომპეტენციას მიეკუთვნებოდა.

33. მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების მე-11 პუნქტის 11.1-ის თანახმად „მიმწოდებელმა“ წერილობით უნდა აცნობოს შემსყიდველს მოცემული ხელშეკრულების ფარგლებში დადებული ყველა სუბკონტრაქტის შესახებ. 11.2-ის თანახმად კი: „ამ ხელშეკრულების ფარგლებში დადებული ყველა სუბკონტრაქტის ასლი უნდა წარედგინოს „შემსყიდველს“. მოსარჩელემ

არ დაიცვა ზემოაღნიშნული მოთხოვნა, მეტიც, თუკი მოსარჩელე ხელშეკრულებას გააფორმებდა სუბკონტრაქტორთან, აღნიშნული უნდა მომხდარიყო №--- ხელშეკრულების ღირებულების ფარგლებში, რაც მერიამ სრულად აანაზღაურა და მოსარჩელეს სადავოდ არ გაუხდია.

34. კასატორმა განმარტა, რომ სსკ-ის 629-ე მუხლის შესაბამისად, არ არის ვალდებული, აანაზღაუროს კერძო სამართლის ორ სუბიექტს შორის გაფორმებული ხელშეკრულება.

35. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 4 ივნისის განჩინებით საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 396-ე მუხლით და ამავე კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად. ამავე განჩინებით დადგინდა, რომ კასატორი სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლებულია.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

36. საკასაციო სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, შეამოწმა საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხი და თვლის, რომ იგი დაუშვებლად უნდა იქნეს მიჩნეული შემდეგ გარემოებათა გამო:

37. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ 2012 წლის 16 აგვისტოს მხარეთა შორის გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ №--- ხელშეკრულება, რომლის საფუძველზეც ქუთაისის მერიის მიერ გამოცხადებულ №----- ტენდერში გამარჯვებულმა მოსარჩელემ განახორციელა ქალაქ ქუთაისში არსებული 8 ქუჩის სავალი ნაწილის ბეტონის საფარით მოწყობის სამუშაოები. შემსყიდველს (მერიას) უნდა აენაზღაურებინა შესრულებული სამუშაოს ღირებულება.

38. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ ერთ-ერთ ქუჩაზე შესაცვლელი გახდა ამორტიზირებული წყალმომარაგების ქსელი, რომლის გარეშე შეუძლებელი იყო ბეტონის საფარის მოწყობის სამუშაოების დაწყება.

39. წყალსადენის ქსელის მოწყობა შემსრულებლის მიერ სამუშაოების შემდგომი გაგრძელებისათვის ტექნიკური თვალსაზრისით სავალდებულო წინაპირობას წარმოადგენდა, ამიტომ მოსარჩელემ 2012 წლის 6 სექტემბერს ხელშეკრულება გააფორმა კრედიტორ შპს-თან, რომელმაც შეასრულა წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოები. მითითებული სამუშაოები განხორციელდა ქალაქის თვითმმართველობასთან სიტყვიერი დასტურის შემდეგ, ანუ სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოების შესახებ ქ. ქუთაისის მერიისათვის იმთავითვე ცნობილი იყო.

40. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ სადავო წყალსადენის

ქსელის მოწყობის სამუშაოების ღირებულებამ შეადგინა 54 280.15 ლარი, რაც სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით კრედიტორი შპს-სათვის გადასახდელად დაეკისრა მოსარჩელეს.

41. ხელშეკრულების თანახმად, სავალი ნაწილის ბეტონის საფარით მოწყობის სამუშაოების ხარჯთაღრიცხვაში წყალსადენის ქსელის მოწყობა არ იყო გათვალისწინებული. სარჩელით მოთხოვნილი ხარჯები არ წარმოადგენს ნარდობის სამართლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარე გადახარჯვის ანაზღაურების მოთხოვნას.

42. სააპელაციო პალატამ დაადგინა, რომ ქ. ქუთაისის მერიის მიერ აღიარებული და დადასტურებულია ქ.ქუთაისში სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოების განხორციელება. საქმეში წარმოდგენილი ქ. ქუთაისის მერიის წერილის შესაბამისად, მიწისქვეშა კომუნიკაციის პრობლემამ თავი იჩინა. ქალაქის თვითმმართველობასთან სიტყვიერი დასტურის შემდეგ, მოსარჩელემ აღნიშნულ ქუჩაზეც მოახდინა წყლის სისტემის რეაბილიტაცია და გზის საფარის აღდგენა, ამავე წერილში მერი აღნიშნავს, რომ „გთხოვთ გვიშუამდგომლოთ ინფრასტრუქტურულ პროექტებთან დაკავშირებული პრობლემების შემსწავლელ სამთავრობო კომისიასთან, რათა არ დაზარალდეს აღნიშნული ფირმა და აუნაზღაურდეს გაწეული სამუშაოს ღირებულება“.

43. ქუთაისის მერიამ აღიარა წყალსადენის ქსელის რეაბილიტაციის სამუშაოების შესრულების ფაქტი, რაც დასტურდება ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებლის წერილის ინფრასტრუქტურის და რეგიონული განვითარების მინისტრისადმი.

44. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ მოსარჩელემ ქუთაისის მერიისაგან წერილობით მოითხოვა სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის სამუშაოების ღირებულების – 54 280.15 ლარის გადახდა, თუმცა უშედეგოდ.

45. წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრით მოპასუხემ მიიჩნია, რომ კრედიტორ შპს-სათვის თანხის ანაზღაურების ვალდებულება არ გააჩნია.

46. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი გარკვეულ შეზღუდვებს აწესებს საკასაციო საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებით, კერძოდ, 391-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ ან არაქონებრივ დავაზე დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის

ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე.

47. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი არ არის დასაშვები სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლით გათვალისწინებული არც ერთი ზემოთ მითითებული საფუძვლით.

48. საკასაციო საჩივარში მითითებული პრეტენზიებიდან საკასაციო პალატა ყურადღებას გაამახვილებს მხოლოდ იმ პრეტენზიებზე, რომლებიც მოცემული დავის გადასაწყვეტად სამართლებრივად მნიშვნელოვანია. ამასთან, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დაასაბუთოს თავისი გადაწყვეტილება, რაც არ უნდა იქნეს გაგებული თითოეულ არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად (იხ. ჯღარკავა საქართველოს წინააღმდეგ, №7932/03; Van de Hurk v. Netherlands, par.61, Garcia Ruiz v. Spain [GC] par.26; Jahnke and Lenoble v France (dec.); Perez v France [GC], par. 81); Boldea v. Romania, par. 30).

49. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში სადავო ურთიერთობა წარმოიშვა მხარეთა შორის ნარდობის ხელშეკრულების საფუძველზე.

50. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო კოდექსი აღიარებს და ეფუძნება „pacta sunt servanda-ს“ (ხელშეკრულება უნდა შესრულდეს) პრინციპს, რომლის თანახმად ხელშეკრულების მხარემ, რომელმაც იკისრა ვალდებულება, უნდა შეასრულოს ხელშეკრულებით მისივე ნებით შეთანხმებული უფლება-მოვალეობები.

51. შესრულების ვალდებულება პირველ რიგში ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შედეგის დადგომას გულისხმობს. სსკ-ის 361-ე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას. ამ მოთხოვნათა შეუსრულებლობა ვალდებულების დარღვევაა და იწვევს მოთხოვნის უფლებას იმ მხარისათვის, რომლის მიმართაც და ინტერესთა საზიანოდ შეთანხმების პირობები დაირღვა.

52. სსკ-ის 629-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ნარდობის ხელშეკრულებით მენარდე კისრულობს შეასრულოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაო, ხოლო შემკვეთი ვალდებულია გადაუხადოს მენარდეს შეთანხმებული საზღაური. ანუ, ნარდობის ძირითადი თავისებურებაა ის, რომ შემკვეთი საკუთრების უფლებას იძენს შესრულებული სამუშაოს რეზულტატზე, რისთვისაც იხდის კონკრეტულ საზღაურს (სუსგ 17.10.2017წ. საქმე №ას-866-808-2017).

53. სსსკ-ის 105-ე მუხლი ადგენს სასამართლოს მხრიდან მხარეთა მიერ

მითითებული გარემოებების შეფასების პირობებს, კერძოდ, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. მოსაზრებები, რომლებიც საფუძვლად უდევს სასამართლოს შინაგან რწმენას, უნდა აისახოს გადაწყვეტილებაში.

54. ამდენად, სადავო გარემოებების დადგენისას სასამართლო იმსჯელებს საქმეში წარმოდგენილ მხარეთა განმარტებებზე, წერილობითი დოკუმენტებსა და სხვა მტკიცებულებებზე ერთობლიობაში, რისი ურთიერთშეჯერებით გადაწყვეტს, სარწმუნოდ მიიჩნიოს თუ არა ამა თუ იმ ფაქტი არსებობა (სუსგ 6.06.2017წ. საქმე №ას-584-543-2017).

55. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კასატორმა წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრით ვერ წარმოადგინა იმ გარემოების საწინააღმდეგოდ დასაბუთებული და დასაშვები საკასაციო პრეტენზია, რომ მართალია, მოპასუხეს სადავო წყალსადენის ქსელის მოწყობის მიზნით, რაიმე სახის სახელშეკრულებო ურთიერთობა კრედიტორ შპს-სთან არ ჰქონია, მაგრამ აღნიშნული სამუშაოები მითითებულმა იურიდიულმა პირმა შეასრულა მოსარჩელის მოთხოვნის საფუძველზე. აღნიშნული შესრულება ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებლის მიერ აღიარებული და დადასტურებულია სამუშაოთა განხორციელება, რის თაობაზეც მან მიმართა კიდევ ინფრასტრუქტურის სამინისტროს.

56. ამავდროულად, საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით, მოსარჩელეს კრედიტორი შპს-ს სასარგებლოდ დაეკისრა 54.280.15 ლარის გადახდა, რასაც საფუძვლად დაედო სწორედ მოცემულ შემთხვევაში სადავო წყლის რეაბილიტაციისას გაწეული სამუშაოების ღირებულების სახით.

57. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოპასუხეს სადავო ფულადი ვალდებულების შესრულება მართებულად დაეკისრა.

58. ამდენად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე არ არის განხილული მნიშვნელოვანი მატერიალური ან/და საპროცესო დარღვევებით, ვერც კასატორი მიუთითებს რაიმე ისეთ დარღვევაზე, რომელსაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე, რის გამოც საკასაციო საჩივარს არა აქვს წარმატების პერსპექტივა.

59. კასატორმა ვერ დაასაბუთა, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციასთან და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალთან წინააღმდეგობაში მოდის.

60. ამასთან, საკასაციო საჩივრის განხილვისა და საკასაციო სასამართლოს

ახალი გადაწყვეტილების მიღების საჭიროება არ არსებობს არც სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბების აუცილებლობის თვალსაზრისით და არც იმ საფუძვლით, რომ საკასაციო სასამართლოს მსგავს საკითხზე ჯერ არ უმსჯელია და გადაწყვეტილება არ მიუღია. შესაბამისად, მოცემულ საქმეზე არ არსებობს ვარაუდი, რომ საკასაციო საჩივრის განხილვის შემთხვევაში მოსალოდნელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს უკვე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება.

61. ამავდროულად, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება არ განსხვავდება საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკისაგან.

62. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, დაუშვას წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი, რის გამოც მას უარი უნდა ეთქვას განხილვაზე.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე, 401-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი დარჩეს განუხილველად დაუშვებლობის გამო.

2. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ზ. ძლიერიშვილი

მოსამართლეები:

ბ. ალავიძე

პ. ქათამაძე